

ger, der fortiden kunde og burde gøres til en Prøve af, om Bedkommende besidde den almindelige Dannelse, som er nødvendig for at fortsætte deres Fagstudium i den reale Retning, men det, man her vil gøre, det er virkelig yderligere at formindste Prøvens Værdie og hele Betydning.

Der er endnu een Ting, hvorom jeg kunde ønske, at den høitærede Cultusminister vilde give nærmere Oplysning, og det er nemlig, hvorledes man vil forholde sig i de første Aar, forinden den paatænkte Realundervisning i Aarhus og Aalborg er kommen istand? Inden Skolerne have Elever, som ere modne til Prøve, vil den høitærede Undervisningsminister da strax begynde at foranstalte denne Prøve ved de private Skoler her i Kjøbenhavn, som kunde have Lykt dertil? Jeg anseer det ikke for heldigt, hvis dette skulde være Tilfældet, idetmindste vilde det ikke efter den Erfaring, jeg har gjort med Hensyn til de Resultater, til hvilke nogle af Skolerne ere komne, være gavnligt, thi det er ikke sjældent, at der fra Skolerne er gaaet Folk, som vel have bestaaet de Prøver, der for Tiden afholdes ved Skolerne, men som dog i Virkeligheden have været overordentlige umodne. Jeg veed meget godt, at Prøven skal afholdes under Control, men det skal være en overmåade duelig Control, som skal kunne forebygge de ganste naturlige Ulemper, som ere forbundne med en Examins Afholdelse i en Skole, hvor Skolens egne Lærere examinere, og tilmed examinere Elever i en saa ung Alder, som her er Tale om. Der er endvidere en anden Hovedfeil ved den hele Ordning, som jeg maa bede lagt Mærke til. Staten har til Hensigt at arbejde for Realundervisningen, men den gjør dette ved at slaae en Anskuelse fast i det offentlige Liv, som er forværvelig for Realundervisningen. Det er en almindelig Anskuelse hos Folk, at Barnets, Drengens Dannelse kan afsluttes med det 14de, 15de Aar, naar det skal bruges til de Stillinger, hvor der ikke udfordres en større Modenhed og Udvikling. Dette anseer imidlertid jeg og vistnok Mange med mig med Fele for at være en urigtig Anskuelse; men, naar nu dette Lovudkast fastsætter, at der skal

være en Modenhedsprøve i det 15de Aar, saa maa jo Alverden troe, at med det 15de Aar har man ogsaa virkelig naaet Modenheden, og saa vil det bevirke, at de Realskoler, der hidtil have kunnet holde deres Elever til det 16de, 17de eller 18de Aar, maae nødes til at slippe dem tidligere. Der er her i Byen Realskoler, der virkelig beholde deres Elever meget længere, end Lovudkastet synes at ville, og for disse vil Stillingen blive meget uheldig, efterat det 15de Aar er slaaget fast som den Alder, hvori man kan udskrives som moden. Desuden maa jeg spørge, hvorledes agter man at stille den polytechniske Lærestiftelse og de andre Fagdannelsesanstalter ligeoverfor de unge Mennsker, som nu i deres 15de Aar skulle udskrives med Stempel paa at være modne. Troer man virkelig, at en saadan Fagdannelse som f. Ex. den polytechniske Lærestiftelse og Forstvidenskabens Studium give, kan bygges paa den „almindelige“ Dannelse, som Drengene paa 15 Aar have? Jeg troer ikke paa nogen Maade, at det er Tilfældet, og dog er det netop dette, man gaaer ud fra; man udskrives dem af Skolen med det 15de Aar, og siger til dem: Nu have I den almindelige Dannelse, nu kunne I begynde at tænke paa at arbejde paa Ederes særlige Uddannelse. De unge Drengene troe det og begynde da paa Mathematik og Naturvidenskab og lægge Vægt derpaa, men derved bevirker man kun, at de blive endmere eenfaldige end før. Det har altid været bebrejdet dem, som kastede sig paa denne Kundskabsretning, at de vare eenfaldige; men man vil netop fremme Eenfaldigheden i en meget høj Grad, ved at udelukke fra den almindelige Dannelse de Aar, i hvilke der er størst Modenhed til at modtage den. Det er disse Anker, som jeg nærmest mener, at der kan og bør føres mod det foreliggende Lovudkast, og, naar jeg skulde tillade mig at have nogen Mening om, paa hvilken Maade de af mig paapegede Ulemper kunde afhjælpes, saa vil jeg fortælligen angive det paa følgende Maade. Jeg troer ikke, at det er nødvendigt at foretage nogen stor Forandring i Lovudkastet. Det er jo aabensbart, at der er en Strid imellem to forskellige Formaal, nemlig mellem det, der blot tilfigter